

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.06.2020, sp. zn. 11 Tdo 1552/2019, ECLI:CZ:NS:2020:11.TDO.1552.2019.1

Číslo: 5/2021

Právní věta: Pachatelem přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. h) tr. zákoníku může být i osoba nenacházející se ve výkonu trestu odnětí svobody, která zašle omamnou nebo psychotropní látku do věznice jiné osobě zde vykonávající trest odnětí svobody. Takové jednání lze považovat za závažné, i když nevykazuje znaky opakování či soustavnosti, je-li to odůvodněno dalšími okolnostmi, např. druhem a množstvím návykové látky.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 30.06.2020

Spisová značka: 11 Tdo 1552/2019

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, Pachatel

Předpisy: § 22 odst. 1 tr. zákoníku
§ 337 odst. 1 písm. h) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud rozhodl o dovolání obviněného D. L. a o dovolání nejvyššího státního zástupce podaném v neprospěch obviněné M. Ch. proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 20. 8. 2019, sp. zn. 13 To 175/2019, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Kladně pod sp. zn. 6 T 48/2019 tak, že k dovolání nejvyššího státního zástupce zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Praze ohledně obviněné M. Ch., a tomuto soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Dále rozhodl tak, že odmítl dovolání obviněného D. L.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu v Kladně (dále jen „soud prvního stupně“) ze dne 14. 5. 2019, sp. zn. 6 T 48/2019, byl obviněný D. L. uznán vinným ze spáchání zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, jehož se dopustil jako účastník ve smyslu § 24 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, a přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku. Týmž rozsudkem byla obviněná M. Ch. uznána vinnou ze spáchání přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku a přečinu

maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku.

2. Za shora označené sbíhající se trestné činy soud prvního stupně uložil obviněnému D. L. podle § 283 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku úhrnný trest odnětí svobody v trvání 30 (třiceti) měsíců, pro jehož výkon jej podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařadil do věznice s ostrahou. Obviněné M. Ch. pak za shora popsané sbíhající se trestné činy soud prvního stupně uložil podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku úhrnný trest odnětí svobody v trvání 12 měsíců. Podle § 84 a § 85 tr. zákoníku pak výkon tohoto trestu podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání 24 měsíců za současného vyslovení dohledu, přičemž podle § 85 odst. 2 ve spojení s § 48 odst. 4 písm. h) tr. zákoníku, obviněné uložil přiměřenou povinnost, aby se v průběhu zkušební doby podmíněného odsouzení zdržela jakéhokoli nakládání s omamnými a psychotropními látkami, včetně jejich užívání, a podrobovala se testování na přítomnost těchto látek v jejím těle.

3. Proti rozsudku soudu prvního stupně podali oba obvinění odvolání, z jejichž podnětu Krajský soud v Praze (dále jen „odvolací soud“) shora citovaným rozsudkem podle § 258 odst. 1 písm. b), d) tr. ř. zrušil napadený rozsudek soudu prvního stupně v celém rozsahu. Podle § 259 odst. 3 tr. ř. nově rozhodl tak, že obviněného D. L. uznal vinným ze spáchání zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, jehož se dopustil jako účastník ve smyslu § 24 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku [tj. jako návodce, a nikoliv jako organizátor, jak uzavřel soud prvního stupně], a přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku. Týmž rozsudkem nově uznal obviněnou M. Ch. vinnou toliko ze spáchání přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku [tedy nikoliv i ze spáchání přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku, jímž byla uznána vinnou rozsudkem soudu prvního stupně]. Uvedených trestných činů se obvinění, podle skutkových zjištění soudu prvního stupně a odvolacího soudu dopustili tím, že:

v době nejméně od 30. 1. 2018 do 8. 2. 2018 obviněný D. L., který vykonával trest odnětí svobody ve Věznici XY, prostřednictvím telefonního systému BVfon požádal obviněnou M. Ch., aby předala jeho matce A. L. domluvené věci do balíku, který mu bude posílat, zejména cigaretové papírky, a aby ji upozornila, aby jich poslala všech sedm, protože jedny jsou plné, a aby jí náhodou neupadly právě ty; obviněná M. Ch. opatřila z nezjištěného zdroje metamfetamin zabalený v cigaretových papírcích zn. Vážka, předala je matce obviněného D. L., která je vložila do poštovní zásilky a odeslala prostřednictvím České pošty v P. do věznice v XY, kam byla zásilka doručena dne 12. 2. 2018 a bylo zjištěno, že v cigaretových papírcích je ukryto 0,6421 g pervitinu, obsahujícího látku metamfetamin, která je uvedena v seznamu psychotropních látek v příloze č. 5 zák. č. 167/1998 Sb., návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů, a obviněný D. L. se tohoto jednání dopustil poté, co byl dne 8. 7. 2015 odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Jeseníku pod sp. zn. 1 T 46/2015 pro zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písmeno b) tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 30 měsíců, jehož výkon nastoupil dne 26. 7. 2016.

4. Za popsanou trestnou činnost uložil odvolací soud obviněnému D. L. podle § 283 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku rovněž úhrnný trest odnětí svobody v trvání 30 měsíců, pro jehož výkon jej podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařadil do věznice s ostrahou. Obviněné M. Ch. pak za shora popsaný přečin odvolací soud uložil podle § 283 odst. 1, za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku, úhrnný trest odnětí svobody v trvání 12 měsíců. Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku pak výkon tohoto trestu podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání 18 měsíců.

II.

Dovolání a vyjádření k nim

5. Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podali nyní nejvyšší státní zástupce (a to v neprospěch obviněné M. Ch. podle § 265f odst. 1 *in fine* tr. ř.) a obviněný D. L. dovolání. Nejvyšší státní zástupce ho zaměřil do té části výroku rozsudku odvolacího soudu, jíž bylo nově rozhodnuto o vině obviněné a byl jí uložen trest, přičemž tak učinil z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., když je přesvědčen, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku. Obviněný D. L. napadl rozsudek odvolacího soudu „v plném rozsahu všech výroků“, a to rovněž z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tj. protože napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku.

6. Nejvyšší státní zástupce – po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení – připomíná důvody napadeného rozsudku odvolacího soudu stran posouzení viny obviněné M. Ch., s nimiž se podle jeho přesvědčení nelze ztotožnit. Odvolací soud sice konstatoval, že není pochyb o objektivním zjištění, že obviněná se dopustila jednání kladeného jí za vinu, avšak dodal, že jelikož takto prokazatelně obviněná jednala pouze v jediném případě, nebylo namístě kvalifikovat její jednání i jako přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku. Oporou pro uvedený závěr odvolacímu soudu přitom bylo rozhodnutí uveřejněné pod č. 12/1979 Sb. rozh. tr., z něhož se podává, že mařit výkon nebo účel trestu sice může jak osoba, která je ve výkonu trestu, tak i jiná osoba, tj. jako v daném případě i osoba poskytující osobě ve výkonu trestu odnětí svobody zakázané návykové látky, avšak zákon předpokládá soustavné poskytování drogy odsouzeným a usnadňování nedovolené činnosti odsouzených. Odvolací soud si sice byl vědom toho, že to byla právě obviněná, kdo spoluobviněnému D. L. opatřil zakázanou látku v množství umožňujícím její opakovanou konzumaci, avšak i přesto shledal, že s ohledem na závěry označeného soudního rozhodnutí, jakož i proto, že se obviněná dopustila takového jednání poprvé, není namístě její jednání popsané shora právně kvalifikovat i jako přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku [ve znění do 31. 5. 2020; nyní jde o § 337 odst. 1 písm. h) tr. zákoníku].

7. Popsané právní posouzení skutku spáchaného obviněnou M. Ch. podle nejvyššího státního zástupce nemůže obstát, přičemž na podporu tohoto svého tvrzení předložil obsáhlou argumentaci týkající se výkladu ustanovení § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku. V první řadě se nejvyšší státní zástupce zabýval výkladem zákonného znaku „maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí“, jenž v konstantní judikatuře znamená, že rozhodnutí, které má být v době činu vykonáno, fakticky v důsledku jednání pachatele vykonáno není a vykonat ho nelze, nebo je vykonáno za podstatně ztížených podmínek. Za účel trestu ve smyslu znaku „závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel trestu“, byť trestním zákoníkem výslovně nevyjádřený, lze podle nejvyššího státního zástupce považovat jednak ochranu společnosti před pachateli trestných činů a zabránění v dalším páchání trestné činnosti, jednak výchovu k řádnému životu ve smyslu generální a individuální prevence. Proto závažné jednání směřující ke zmaření takto formulovaného účelu trestu bude vždy významným protiprávním zásahem nikoli ojedinělé povahy.

8. Nejvyšší státní zástupce sice na jedné straně odvolacímu soudu nevytýká jeho odkaz na rozhodnutí, uveřejněné pod č. 12/1979 Sb. rozh. tr. [když není pochyb o tom, že soustavné poskytování drog odsouzeným a usnadňování nedovolené činnosti odsouzených je závažným jednáním směřujícím ke zmaření výkonu nebo účelu trestu ve smyslu § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku, které nabývá na své závažnosti zvláště svojí opakovaností]. Zároveň však dodává, jak negativně je vnímán trend dostupnosti návykových látek ve věznicích, přičemž je pouze otázkou náhody, kdy bude takové závažné porušení povinností odsouzenými spojeno s mimořádnými událostmi narušujícími řádný výkon trestu odnětí svobody a stanovený režim věznic, jako např. intoxikace odsouzeného vyžadující lékařskou pomoc nebo vedoucí ke smrti odsouzeného, popřípadě násilí mezi odsouzenými vyvolané stavy pod vlivem návykové látky nebo spory ohledně její distribuce. Nelze přehlédnout ani skutečnost, že každý případ užití návykové látky odsouzeným ve

výkonu trestu odnětí svobody je nejen závažným porušením povinností odsouzeného, ale rovněž zjevným signálem o tom, že ze strany dalších osob došlo k protiprávnímu jednání, které by bylo možno kvalifikovat jako trestný čin (např. vnášení drogy do věznice a její distribuce). V této souvislosti je namístě zdůraznit, že utajený způsob dopravování návykových látek do věznice pro osoby, které vykonávají trest odnětí svobody, je zcela nepochybně jednáním závažně narušujícím výkon tohoto soudem uloženého trestu, což lze dokumentovat i stoupajícím počtem těchto případů, vyskytujících se v řadě věznic v celé České republice, včetně dotčené věznice v XY, kde se stále a velmi často odhalují případy zneužívání drog odsouzenými. Tak tomu ostatně bylo podle nejvyššího státního zástupce i v nyní projednávané věci, když podle skutkových zjištění soudů nižších stupňů se obvinění telefonicky dohodli na obstarání drogy – pervitinu pro obviněného D. L. a na její distribuci do věznice, přičemž obviněná M. Ch. podle této dohody skutečně jednala, když drogu obstarala, zařídila její zabalení dohodnutým způsobem do cigaretových papírků a tyto jmenovanému také zaslala v balíčku prostřednictvím jeho matky.

9. Podle nejvyššího státního zástupce nicméně odvolací soud z hlediska míry závažnosti posuzovaného jednání obviněné tak, aby bylo způsobilé ke zmaření, resp. k podstatnému ztížení výkonu nebo účelu trestu na straně spoluobviněného, přehlédl tu podstatnou skutečnost, že k distribuci návykové látky obsahující metamfetamin (pervitin) došlo v množství 0,6421 gramů. Při zohlednění skutečnosti, že jedna obvyklá dávka takové látky představuje asi 0,1 až 0,2 gramu, je zřejmé, že se tak stalo v distribuovaném množství, odpovídajícím počtu tří až šesti dávek. V tomto kontextu tak podle nejvyššího státního zástupce lze důvodně dovodit, že obviněná zmíněným způsobem na podkladě telefonické objednávky spoluobviněného provedla prostřednictvím jeho matky distribuci návykové látky v takovém množství, které tomuto spoluobviněnému umožňovalo její několikanásobné opakované užití ve výkonu trestu odnětí svobody. Uvedený čin přitom lze podle nejvyššího státního zástupce považovat za závažné jednání, kterým obviněná M. Ch. ztížila výkon trestu odnětí svobody a dosažení jeho účelu podstatně.

10. Nejvyšší státní zástupce dále zdůrazňuje, že obviněná si nutně musela být vědoma, že vzhledem k uvedené okolnosti nese její jednání znak výraznější intenzity, přestože není jednáním soustavným, nicméně že zcela zákonitě povede k závažnému narušení výkonu trestu, uloženého spoluobviněnému. Vzhledem k množství distribuovaného pervitinu tedy musela obviněná vědět, že u spoluobviněného nepůjde o jednorázovou a zcela ojedinělou nedovolenou konzumaci, která by měla zůstat na úrovni pouhého porušení ustanovení § 28 odst. 3 písm. b) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), ale že půjde o jednání závažné, způsobilé zmařit, resp. podstatně ztížit výkon nebo účel trestu tohoto spoluobviněného. V uvedeném směru nejvyšší státní zástupce přiměřeně odkazuje na judikaturu řešící otázku závažnosti jednání ve smyslu § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku [resp. podle § 337 odst. 1 písm. f) tr. zákoníku, ve znění účinném do 14. 1. 2013], spočívajícího v konzumaci drogy ze strany osoby ve výkonu trestu odnětí svobody, a to především na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 11. 2007, sp. zn. [6 Tdo 1266/2007](#), a dále na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2007, sp. zn. [5 Tdo 1300/2007](#), ze dne 25. 2. 2010, sp. zn. [6 Tdo 156/2010](#), ze dne 12. 9. 2012, sp. zn. [3 Tdo 1075/2012](#), a ze dne 31. 5. 2017, sp. zn. [8 Tdo 547/2017](#).

11. Byť se daná rozhodnutí Nejvyššího soudu zabývají otázkou závažnosti jednání ve smyslu znaků skutkové podstaty přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku na straně osob ve výkonu trestu odnětí svobody, jsou při sporadickém řešení téže problematiky při posuzování trestní odpovědnosti osob, dopouštějících se takového jednání na svobodě, přiměřeně použitelná. V každém případě poskytují podle nejvyššího státního zástupce poněkud širší výklad ke kritériu soustavnosti z hlediska závažnosti jednání, způsobilého naplnit znaky uvedené skutkové podstaty v porovnání s interpretací tohoto pojmu ve smyslu rozhodnutí uveřejněného pod č. 12/1979 Sb. rozh. tr., ačkoliv se jimi naplnění tohoto znaku neřeší v souvislosti s

poskytováním drog osobám ve výkonu trestu odnětí svobody. Podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 7. 2012, sp. zn. [5 Tdo 701/2012](#), je nutno při posuzování závažnosti takového jednání vycházet z více hledisek, protože nepostačuje pouhé opakování, které ještě nedosahuje pojmu soustavnosti (jednání osob ve výkonu trestu odnětí svobody), ale je nutno hodnotit rozsah, intenzitu a okolnosti, za nichž došlo k porušení pravidel výkonu trestu.

12. V nyní projednávané trestní věci se podle nejvyššího státního zástupce obviněná dopustila jednání umožňujícího opakovaně podstatné ztížení výkonu trestu odnětí svobody ze strany spoluobviněného. Obviněná přitom jednala konspirativním způsobem pod skrytou identitou odesílatele závadové zásilky, kterou byla formálně adresátova matka, a rovněž tak se záměrem, aby balíček, obsahující mj. i balení cigaretových papírků, nevzbudil podezření, a tím i možnost odhalení. Vedle těchto hledisek závažnosti jednání obviněné ve smyslu podstatného ztížení výkonu trestu odnětí svobody podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku, tak podle nejvyššího státního zástupce zcela ztrácí na svém právním významu ta okolnost, že se obviněná dopustila takového jednání poprvé, na což poukazoval odvolací soud.

13. Nejvyšší státní zástupce proto uzavírá, že obviněná M. Ch. svým jednáním naplnila všechny znaky skutkové podstaty přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku, a to včetně znaku závažného jednání, kterým podstatně ztěžovala výkon rozhodnutí soudu, aby zmařila výkon nebo účel trestu. V dané věci současně jde o případ natolik společensky škodlivý, že nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu (§ 12 odst. 2 tr. zákoníku), přičemž z tohoto hlediska nelze opomenout, že šlo o jednočinný souběh dvou trestných činů. Jinými slovy má nejvyšší státní zástupce za to, že odvolací soud pochybil, pokud svým napadeným rozsudkem uznal obviněnou vinnou pouze přečinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku, ačkoliv se tohoto trestného činu dopustila v jednočinném souběhu s přečinem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku.

14. Obviněný D. L. v podaném dovolání předně odvolacímu soudu vytýká, že skutek popsáný v tzv. skutkové větě rozsudku odvolacího soud nelze posoudit tak, že vzbudil v obviněné M. Ch. rozhodnutí, aby neoprávněně opatřila a pro jiného přechovávala psychotropní látku. Jinými slovy na základě vymezení skutku v dané trestní věci nelze dospět k závěru o tom, že obviněný se dopustil trestné činnosti jako návodce ve smyslu § 24 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku. Obviněná M. Ch. totiž podle skutkových zjištění soudů nižších stupňů předala matce obviněného cigaretové papírky, v nichž se následně našla zakázaná látka, tedy neopatřovala zakázanou látku ani ji vědomě nepřechovávala. Návod obviněného nesměřoval ke spáchání trestného činu podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku, neboť nebyl dostatečně konkrétní a skutkové zjištění odvolacího soudu se v rozhodné části skutku omezuje na předání cigaretových papírků a na upozornění, aby jich bylo odesláno všech sedm.

15. S ohledem na výše uvedené má tak obviněný D. L. za to, že jsou dány důvody pro to, aby Nejvyšší soud shledal jeho dovolání důvodným a aby zrušil napadený rozsudek odvolacího soudu v celém rozsahu a zprostil jej obžaloby.

16. K dovolání obviněného se vyjádřila státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupkyně“). Ta ve svém vyjádření konstatuje, že dovolací námitky obviněného nejsou způsobitelné naplnit jím uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a podrobně rozvedla důvody, které ji vedou k tomuto závěru.

III.

Přípustnost dovolání

17. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zjišťoval, zda jsou dovolání přípustná a

zda vyhovují všem relevantním ustanovením trestního řádu, tedy zda byla podána v souladu s § 265a odst. 1, 2 tr. ř., v zákonné dvouměsíční lhůtě a na příslušném místě v souladu s § 265e odst. 1, 3 tr. ř., jakož i oprávněnými osobami ve smyslu § 265d odst. 1 písm. a) tr. ř. a § 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.

18. Dále Nejvyšší soud zkoumal, zda dovolání splňují obligatorní obsahové náležitosti tohoto mimořádného opravného prostředku upravené v § 265f tr. ř. Nejvyšší soud konstatuje, že dovolání nejvyššího státního zástupce, jakož i dovolání obviněného, splňují veškeré shora uvedené zákonné náležitosti.

IV. Důvodnost dovolání

19. Poté, co se Nejvyšší soud podrobně seznámil s obsahem napadeného rozsudku odvolacího soudu, jakož i spisového materiálu, konstatuje, že nejvyšším státním zástupcem vznesené dovolací námitky odpovídají jím deklarovanému zákonnému dovolacímu důvodu a dovolání podané v neprospěch obviněné M. Ch. je současně zcela důvodné. Oproti tomu dovolání podané obviněným D. L. nemohl Nejvyšší soud podrobit meritornímu přezkumu, neboť obviněným vznesené dovolací námitky neodpovídají jím uplatněnému, ale ani žádnému jinému, zákonnému dovolacímu důvodu.

IV. A K dovolání nejvyššího státního zástupce

20. Nejvyšší soud na úvod připomíná, že podstatou dovolání nejvyššího státního zástupce je – zjednodušeně řečeno – jeho nesouhlas se závěrem odvolacího soudu, podle něhož jednání obviněné M. Ch., popsané bod bodem 3. tohoto usnesení, nelze právně kvalifikovat také jako přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku, ve znění do 31. 5. 2020, přičemž za stěžejní považuje nejvyšší státní zástupce otázku, zda jednání obviněné bylo dostatečně závažné na to, aby bylo způsobilé ke zmaření výkonu nebo účelu trestu.

21. Předně je třeba připomenout, že přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku, ve znění do 31. 5. 2020, se dopustí ten, kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že se dopustí závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel trestu.

22. Výkladem citovaného ustanovení, především znaků „se dopustí závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel trestu“, se ve své rozhodovací praxi Nejvyšší soud zabýval opakovaně. V první řadě je třeba připomenout rozhodnutí uveřejněné pod č. 12/1979 Sb. rozh. tr. (z jehož závěrů ostatně vycházel i odvolací soud), podle kterého soustavné poskytování drog odsouzeným a usnadňování nedovolené činnosti odsouzených je závažným jednáním směřujícím ke zmaření účelu trestu ve smyslu znaků trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. [nyní přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. h) tr. zákoníku]. Na uvedené rozhodnutí pak navazuje novější judikatura Nejvyššího soudu, z níž je třeba vyzdvihnout především následující rozhodnutí.

23. Tak v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 7. 2012, sp. zn. [5 Tdo 701/2012](#), Nejvyšší soud ve vztahu k výkladu znaku „závažné jednání“ ve smyslu § 337 odst. 1 písm. f) tr. zákoníku, ve znění do 14. 1. 2013, uvedl, že nejvyšší státní zástupce (dovolatel v dané trestní věci) dovedl takovou závažnost u obviněného prakticky pouze z opakování nedovolené aplikace návykové látky. Jak sám nejvyšší státní zástupce v dovolání připomněl, soudní praxe vykládá tento znak skutkové podstaty jako jednání srovnatelné s ostatními případy trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání a současně podstatně závažnější než kázeňský přestupek. Závažnost jednání je tak třeba

vždy posuzovat podle více hledisek, nepostačuje pouhé opakování, které ještě nedosahuje pojmu soustavnosti, ale hodnotí se rozsah, intenzita a okolnosti, za nichž došlo k porušení pravidel výkonu trestu. Vždy je však nutné zjišťovat, do jaké míry protiprávní jednání obviněného ovlivnilo dosažení účelu trestu. V usnesení ze dne 21. 11. 2007, sp. zn. [6 Tdo 1266/2007](#), uveřejněném pod č. 40/2008 Sb. rozh. tr., Nejvyšší soud shrnul, že k naplnění skutkové podstaty trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák., ve znění do 31. 12. 2008 [nyní § 337 odst. 1 písm. h) tr. zákoníku], se vyžaduje „závažné jednání“ pachatele, tedy takové jeho jednání, které vykazuje výraznější intenzitu a je zpravidla soustavnější a jehož důsledkem bude maření nebo podstatné ztížení výkonu rozhodnutí ve smyslu znemožnění, případně znesnadnění dosažení účelu trestu či vazby. Za splnění těchto předpokladů může být takovým závažným jednáním i nedovolená konzumace návykové látky odsouzeným ve věznici, pokud s ohledem na soustavnost či opakovanost konzumace, povahu a charakter požívané látky, její množství a vliv na chování odsouzeného v důsledku toho dochází alespoň ke znesnadnění dosažení účelu výkonu trestu odnětí svobody. Za závažné jednání v tomto smyslu však nelze považovat ojedinělý méně intenzivní akt, který není způsobilý zmařit či podstatně ztížit výkon trestu odnětí svobody. Proto jednorázová nedovolená konzumace návykové látky (např. léku Diazepam) odsouzeným ve věznici je sice porušením ustanovení § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu odnětí svobody, avšak není závažným jednáním ve smyslu § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák. [nyní § 337 odst. 1 písm. h) tr. zákoníku].

24. V usnesení ze dne 12. 9. 2012, sp. zn. [3 Tdo 1075/2012](#), pak Nejvyšší soud zdůraznil, že kritéria posouzení intenzity a závažnosti jednání odsouzeného nelze posuzovat izolovaně s akcentem na jediný znak, ale právě naopak – právnímu posouzení každého takového jednání by mělo předcházet komplexní posouzení všech kritérií, aby neunikl trestní odpovědnosti pachatel, který se zjevně rozhodl závažným způsobem nerespektovat rozhodnutí soudu, ignorovat pravidla stanovená pro výkon trestu, a tím zmařit jeho účel. Při výkladu znaku „závažné jednání“ nutno brát v úvahu i to, že zjištěná konzumace návykové látky by musela být svým charakterem a povahou natolik závažná, aby nepostačoval její postih jako kázeňského přestupku podle § 46 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.

25. Z dalších rozhodnutí Nejvyššího soudu věnujících se této problematice lze poukázat na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2017, sp. zn. [8 Tdo 547/2017](#), ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. [7 Tdo 615/2018](#), ze dne 26. 9. 2019, sp. zn. [11 Tdo 834/2019](#), ze dne 31. 10. 2019, sp. zn. [11 Tdo 1061/2019](#), či ze dne 15. 1. 2020, sp. zn. [7 Tdo 1581/2019](#).

26. Vedle výkladu znaku „závažné jednání“ je rovněž třeba alespoň stručně připomenout i další část skutkové podstaty trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázaní podle § 337 odst. 1 písm. h) tr. zákoníku, a to „výkon nebo účel trestu“. Důvodem je, že vymezení pojmu „závažné jednání“ se odvíjí od dopadu takového jednání na výkon trestu nebo účel trestu. Závažné jednání, kterého se pachatel dopouští, totiž musí být v rozporu s účelem trestu. Tím se vedle ochrany společnosti rozumí také zabránění odsouzenému v páchání další trestné činnosti, a pokud jde o výkon trestu odnětí svobody, jeho vedení prostřednictvím převýchovných programů a dalších uplatňovaných metod k tomu, aby v budoucnu vedl řádný život. K samotnému zmaření výkonu trestu nebo účelu trestu nemusí dojít, stačí, že pachatel jedná s cílem výkon trestu nebo účel trestu zmařit (v podrobnostech viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 3192).

27. Samotný účel trestu (k jehož naplnění výkon trestu směřuje) sice není v trestním zákoníku výslovně uveden, nicméně jej lze vyvodit z § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, podle něhož odsouzený je ve výkonu trestu povinen dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby, pracovat, pokud je mu přidělena práce a není uznán dočasně práce neschopným nebo není po dobu výkonu trestu uznán zdravotně nezpůsobilým k výkonu práce, plnit úkoly vyplývající z programu zacházení, šetrně zacházet se svěřenými věcmi, nepoškožovat cizí

majetek, dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, a i jinak zachovávat ustanovení vnitřního řádu věznice. Zásadní význam má v projednávané věci § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu odnětí svobody, podle něhož je odsouzeným zakázáno vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit zdraví (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2019, sp. zn. [11 Tdo 1061/2019](#)).

28. V případě jiné osoby než osoby odsouzeného – z pohledu věznice jde vlastně o *extranea* – z povahy věci nelze ve vztahu k výkladu pojmu „závažné jednání“ ve smyslu § 337 odst. 1 písm. h) tr. zákoníku akcentovat ty skutečnosti, které se týkají přímo osoby odsouzeného a zvláště pak dosavadního průběhu jemu uloženého výkonu trestu odnětí svobody (ať již jde o udělené kázeňské odměny, či naopak uložené kázeňské tresty, umístění, popřípadě přemístění, odsouzeného do určitého oddělení věznice, jakož i celkové chování odsouzeného v průběhu výkonu trestu odnětí svobody, plnění programu zacházení či pracovních povinností). Zásadně tak lze v takovém případě vycházet z posouzení, zda jde o jednání srovnatelné s ostatními případy trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání a současně podstatně závažnější než kázeňský přestupek, přičemž vedle otázky opakování jednání pachatele je třeba hodnotit jeho rozsah, intenzitu a okolnosti, za nichž došlo k porušení pravidel upravujících výkon trestu odnětí svobody. Následkem takového jednání pak musí být maření nebo alespoň podstatné ztížení výkonu rozhodnutí ve smyslu znemožnění, případně znesnadnění výkonu trestu či jeho účelu. Jestliže takové jednání spočívá, resp. má spočívat, v nedovolené konzumaci návykové látky odsouzeným ve věznici, lze o jeho závažnosti ve smyslu § 337 odst. 1 písm. h) tr. zákoníku uvažovat s ohledem na jeho soustavnost či opakovanost konzumace (resp. jejího zprostředkování), povahu a charakter požívané látky, její množství a případný vliv na chování odsouzeného.

29. Odvolací soud v odůvodnění svého napadeného rozsudku dospěl k závěru, že jednání obviněné M. Ch. popsané shora nelze právně kvalifikovat jako jednočinný souběh přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku, ve znění do 31. 5. 2020, a přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku, ale pouze jako druhý z uvedených trestných činů. K tomuto právnímu posouzení odvolací soud dospěl proto, neboť obviněná se dopustila jednání popsaného výše toliko poprvé, a nešlo tedy o soustavné poskytování drogy odsouzenému ve smyslu rozhodnutí uveřejněného pod č. 12/1979 Sb. rozh. tr. Jinými slovy odvolací soud uzavřel, že takové jednání ještě samo o sobě není dostatečně závažné ve smyslu předmětného ustanovení.

30. Oproti tomu nejvyšší státní zástupce ve svém dovolání připomenul další zásadní skutková zjištění odvolacího soudu, jež tento soud sice vyjádřil v rámci tzv. skutkové věty svého rozsudku, ale nevěnoval jim zjevně dostatečnou pozornost, ačkoliv závažnost jednání obviněné notně zvyšovala. Obviněná totiž do balíčku odeslaného matkou obviněného do věznice v XY uložila 0,6421 g pervitinu zabaleného v cigaretových papírcích značky Vážka, přičemž takovéto množství představuje (při zohlednění skutečnosti, že jedna dávka pervitinu činí 0,1 až 0,2 gramu této látky) celkem 3 až 6 obvyklých dávek. Takové množství pervitinu by tedy obviněnému, popř. jiným osobám nacházejícím se ve výkonu trestu odnětí svobody v téže věznici, umožnilo několikanásobné užití této psychotropní látky.

31. Jak již Nejvyšší soud předeslal výše, ve své dosavadní rozhodovací praxi se ve vztahu k výkladu ustanovení § 337 odst. 1 písm. h) tr. zákoníku ve vazbě na distribuci omamných a psychotropních látek v prostředí věznice, popř. vazební věznice, zabýval především otázkou posouzení jednání samotných odsouzených.

32. Pro ilustraci lze připomenout, že v trestní věci vedené u Nejvyššího soudu pod sp. zn. [6 Tdo](#)

[156/2010](#) byl obviněný uznán (mimo jiné) vinným i ze spáchání trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák., ve znění do 31. 12. 2008. Tohoto trestného činu se obviněný dopustil tím, že u sebe přechovával dne 4. 5. 2008 psychotropní látku pervitin o hmotnosti 0,33 gramu o obsahu 0,21 gramu čisté báze metamfetaminu a dále dne 6. 7. 2008 u sebe přechovával psychotropní látku pervitin o celkové hmotnosti 5,42 gramu o obsahu 3,60 gramu čisté báze metamfetaminu. V trestní věci vedené u Nejvyššího soudu pod sp. zn. [11 Tdo 754/2019](#) byl obviněný uznán (mimo jiné) vinným i ze spáchání přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku, ve znění do 31. 5. 2020, jehož se dopustil držením jednak 8 tzv. psaníček obsahujících látku rostlinného původu o hmotnosti nejméně 0,68 gramu (v níž byl následně znaleckým zkoumáním zjištěn obsah tetrahydrokanabinolů), přičemž blíže neurčené množství této látky vykouril a další papírové psaníčko s látkou rostlinného původu o hmotnosti 0,1 gramu předal spoluodsouzenému.

33. Naopak samotná konzumace omamných či psychotropních látek odsouzeným, která byla zjištěna na základě odběru vzorku moči a jeho následného toxikologického vyšetření, nebyla Nejvyšším soudem shledána jako dostatečně závažné jednání odsouzeného ve smyslu § 337 odst. 1 písm. h) tr. zákoníku, přičemž Nejvyšší soud v těchto případech zdůraznil, že v trestním řízení nebylo zjištěno nic o tom, zda jednání odsouzených bylo významnější intenzity, že by snad bylo opakované, soustavnější a závažnější než pouhý kázeňský přestupek, a rovněž nezjistil množství požité psychotropní látky ani jakýkoli její vliv na chování odsouzených (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 11. 2007, sp. zn. [6 Tdo 1266/2007](#), uveřejněné pod č. 40/2008 Sb. rozh. tr., či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2007, sp. zn. [5 Tdo 1300/2007](#), nebo ze dne 12. 9. 2012, sp. zn. [3 Tdo 1075/2012](#)).

34. Nyní projednávaná trestní věc se od shora uvedených trestních věcí liší v tom, že se netýká právního posouzení skutku, který je kladen za vinu odsouzenému, jenž měl v rámci výkonu trestu odnětí svobody přechovávat omamnou či psychotropní látku, nýbrž osoby, která dopravení této látky do prostor věznice, v níž takový odsouzený vykonával trest odnětí svobody, zajistila. Na druhou stranu však platí, že již v rozhodnutí uveřejněném pod č. 12/1979 Sb. rozh. tr., Nejvyšší soud uzavřel, že trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. [nyní trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. h) tr. zákoníku] se může dopustit i jiná osoba než odsouzený nebo osoba ve vazbě.

35. K těmto případům lze poukázat rovněž na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2018, sp. zn. [11 Tdo 370/2018](#), v němž v obecné poloze – neboť dovolací námitky obviněného neodpovídaly jím uplatněnému dovolacímu důvodu – bylo akceptováno právní posouzení skutku (mimo jiné) i jako přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku, ve znění do 31. 5. 2020, který spočíval v tom, že obviněný na blíže nezjištěném místě opatřil 0,553 gramu drogy pervitin a 0,020 gramu drogy heroin, jež následně předal další spoluobviněné, která je společně s jinou spoluobviněnou odeslala ukryté ve dvou různých balících zaslaných následně dalšímu spoluobviněnému do věznice, kde tento vykonával trest odnětí svobody.

36. Při promítnutí všech shora uvedených poznatků do poměrů projednávané trestní věci má Nejvyšší soud za to, že shora popsané jednání obviněné M. Ch. naplňuje znak „závažného jednání“ ve smyslu § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku, ve znění do 31. 5. 2020 [nyní § 337 odst. 1 písm. h) tr. zákoníku]. Je tomu tak proto, neboť v zásadě jakékoliv jednání, které naplňuje znaky skutkové podstaty jiného trestného činu (zde přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku) je třeba považovat za závažné jednání ve smyslu citovaného ustanovení.

37. Na margo uvedeného pak lze dodat, že jednání obviněné je srovnatelné s ostatními případy trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (viz vybraná rozhodnutí Nejvyššího

soudu předestřená výše) a zároveň je podstatně závažnější než související kázeňský přestupek podle § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu odnětí svobody (byť při vědomí skutečnosti, že tohoto se mohou dopustit pouze odsouzení ve smyslu zákona o výkonu trestu odnětí svobody). Co se týče dalších kritérií určujících pro stanovení škodlivosti činu obviněné, je třeba poukázat zvláště na následující skutečnosti. V první řadě je nutné akcentovat, že obviněná zajistila obviněnému D. L. zaslání pervitinu (metamfetaminu), pro nějž je charakteristická existence vysokého rizika vzniku závislosti. Dále je třeba říci, že množství zaslané obviněnou odpovídalo přinejmenším třem obvyklým dávkám, tedy nešlo rozhodně o marginální množství dané drogy (to i ve srovnání se shora zmíněnými rozhodnutími Nejvyššího soudu). Obdobně je nutné vyzdvihnout i poznatek, že obviněná podle skutkových zjištění odvolacího soudu obstarala pervitin zabalený v cigaretových papírcích, tyto následně předala spolu s dalšími baleními cigaretových papírků matce obviněného, která je vložila do balíku, jenž následně tomuto prostřednictvím České pošty odeslala, přičemž takový způsob spáchání trestného činu lze označit za sofistikovanější, a tedy i více společensky škodlivý. Ačkoliv tedy jednání obviněné nevykazovalo znaky soustavnosti či opakování, při zohlednění dalších skutečností je nezbytné jej považovat za jednoznačně závažné ve smyslu § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku, ve znění do 31. 5. 2020.

38. Konečně Nejvyšší soud nemá pochyb o tom, že shora popsaného jednání se obviněná dopustila, aby zmařila výkon nebo účel trestu. To z toho důvodu, že v případě neodhalení její trestné činnosti by se obviněnému D. L., jakožto odsouzenému vykonávajícímu nepodmíněný trest odnětí svobody ve věznicí, dostala do dispozice droga pervitin, obsahující psychotropní látku metamfetamin, kterou by tento mohl sám užít (s čímž souvisí nejen riziko v podobě vzniku závislosti na dané látce, ale rovněž i nejvyšším státním zástupcem zmíněné riziko akutní intoxikace vyžadující lékařskou pomoc), popřípadě ji distribuovat mezi další osoby (čímž by se dopouštěl další trestné činnosti přímo v prostorách věznice). Účelem trestu jako takového, a tedy i trestu odnětí svobody, je ochrana společnosti před pachateli trestných činů, realizovaná jak skrze prostředky individuální pozitivní prevence, tak i individuální preventivní represe a v neposlední řadě rovněž individuální zabraňující represe (srov. KRATOCHVÍL, V. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s 554 a 555.). Právě dostupnost omamných a psychotropních látek ve věznicí a zejména jejich následné užívání odsouzenými představují jednu ze zásadních překážek řádného výkonu a zvláště pak dosažení účelu trestu, neboť v důsledku intoxikace těmito látkami odsouzení nemusí dbát řádného plnění svých povinností zakotvených především v § 28 a § 29 zákona o výkonu trestu odnětí svobody [dlužno dodat, že již samotné přechovávání těchto látek pro vlastní potřebu je kázeňským přestupkem podle § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu odnětí svobody].

39. Konečně je třeba říci, že Nejvyšší soud se plně ztotožňuje se závěrem nejvyššího státního zástupce stran společenské škodlivosti jednání obviněné, která vylučuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku.

40. Nejvyšší soud tak v této části uzavírá, že odvolací soud pochybil, pokud toliko proto, že se obviněná dopustila shora popsaného jednání poprvé, dospěl k názoru, že nebylo namístě jej právně kvalifikovat rovněž jako přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. g) tr. zákoníku, ve znění do 31. 5. 2020. Právní posouzení skutku odvolacím soudem tedy v této části nemohlo obstát. Nejvyšší soud proto zrušil napadený rozsudek odvolacího soudu na základě dovolání nejvyššího státního zástupce podaného v neprospěch obviněné M. Ch. z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. a odvolacímu soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

IV. B

K dovolání obviněného D. L.

41. Obviněný D. L. prostřednictvím svého dovolání brojí proti právnímu posouzení té části skutku, v

níž odvolací soud spatřoval naplnění znaků návodu ve smyslu § 24 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku k přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku, jakož i té části skutku, v níž odvolací soud spatřoval samotný přečin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku, spáchaný obviněnou M. Ch. Takto formulovaná námitka na první pohled odpovídá obviněným uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ale obviněný zde vychází z vlastního vymezení skutkového stavu věci, jež je odlišné od toho, jak jej zjistily soudy nižších stupňů.

42. Jelikož dovolací námitky obviněného neodpovídaly jím deklarovanému, ale ani žádnému jinému zákonnému dovolacímu důvodu podle § 265b tr. ř., Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř.